

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/147/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5414204931
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5414204931.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľov 1/ O. Y., nar. XX.X.XXXX, 2/ R. Y., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom W. XXX, právne zastúpení advokátkou JUDr. Lenou Mišalovou, so sídlom K. T., O. XX, proti odporcom 1/ DRAŽOBNÍK, s.r.o., so sídlom Košice, Hviezdoslavova 6, IČO: 36 764 281, 2/ Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, právne zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Košice, Garbiarska 5, o nariadenie predbežného opatrenia, na základe odvolania odporcov proti uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 7C/149/2014-39 zo dňa 22.12.2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým uznesením vyhovel návrhu navrhovateľov a nariadil predbežné opatrenie, ktorým odporcovi 1/ uložil povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov na výkon dobrovoľnej dražby nehnuteľností - pozemkov CKN parc. č. 371, 372 a stavby rodinného domu súp. č. XXX postaveného na pozemku CKN parc. č. 371 (LV č. XXX), kat. úz. W., a to až do právoplatného skončenia konania vedeného na tamomšom súde pod sp.zn. 4C/112/2014. Zároveň (v rovnakom časovom vymedzení) uložil odporcovi 2/ povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva k dotknutým nehnuteľnostiam vyplývajúceho zo zmluvy o jeho zriadení z 27.12.2005, ktorej vklad bol povolený dňa 29.12.2005 (V 1660/05); a to v rozsahu predaja na dobrovoľnej dražbe alebo akýmkoľvek iným spôsobom.

Vychádzal z toho, že jeden z manželov (navrhovateľov) je výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností, ohľadom ktorých „hrozí“ výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou. Za preukázané považoval jednak okolnosti aktuálnej existencie zamestnania na strane navrhovateľov a riadneho splácania úveru (ktorého nesplácanie spôsobila len ich prechodne nepriaznivá finančná situácia) navrhovateľmi, ako i skutočnosť, že navrhovatelia podali na tamojší súd návrh vo veci samej. Ním sa domáhajú určenia neplatnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru poskytnutého im odporcom 2/ a zároveň žiadajú určiť neplatnosť zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam v časti o výkone záložného práva dobrovoľnou dražbou; ide (práve) o konanie vedené pod sp. zn. 4C/112/2014.

Nadväzne, s poukazom aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C - 34/13 (Kušionová v. SMART Capital, a.s.) zohľadnil, že sa jedná o obydlie rodiny (širokej a rozvetvenej). Tejto okolnosti je potrebné podľa súdu I. stupňa venovať osobitnú pozornosť, lebo strata rodinného obydľia môže vážne ohroziť nielen práva spotrebiteľa, ale aj uviesť rodinu dotknutého spotrebiteľa do veľmi citlivej situácie. Jediným efektívnym nástrojom, ktorý umožní prerušenie (prípadne protiprávneho) konania dobrovoľnej dražby, bez prejudikovania rozhodnutia vo veci samej (sp. zn. 4C/112/2014), je predbežné opatrenie. Nariadené predbežné opatrenie súčasne umožní overiť v konaní sp. zn. 4C/112/2014, či výkon dobrovoľnej dražby nie je dôsledkom uplatnenia nekalých podmienok, prípadne neakceptovateľného konania zo strany odporcov. Okresný súd dodal, že je nevyhnutné vyriešiť otázku proporcionality výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou; či je nevyhnutné vykonať ho týmto spôsobom, ak by iný jeho výkon nebol spojený

s tak drastickými následkami. Zároveň do konania dražby by sa mala posúdiť otázka zdržania sa výkonu záložného práva.

Proti tomuto uzneseniu podali v zákonom stanovenej lehote (samostatné) odvolania obaja odporcovia.

Odporca 1/ sa domáhal jeho zmeny tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia bude zamietnutý. Len vo všeobecnosti namietal nesprávne právne posúdenie a dodal, že argumentačne odvolanie (ešte) doplní.

V podaní zo dňa 11.2.2015 poukázal na oprávnenie odporcu 2/ dožadovať sa vrátenia ním poskytnutých finančných prostriedkov od navrhovateľov, ktorí porušili zmluvné dojednania a na zákonnosť jednak postupu prechádzajúceho výkonu záložného práva, ako i (svojho) postupu pri samotnom výkone záložného práva. Uviedol, že v zmysle záverov rozsudku Súdneho dvora EÚ C-34/13 nie je mimosúdny výkon záložného práva v rozpore s medzinárodným právom, pokiaľ jeho právna úprava neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje ochranu práv, ktoré sú spotrebiteľovi priznané. Zdôraznil preto celkovú neprípustnosť nariadenia predbežného opatrenia v súdenom prípade z dôvodu „flagrantnej favorizácie navrhovateľov“, bez akéhokoľvek zohľadnenia možného dopadu na práva účastníka, ktorému sa ukladá povinnosť. Záverom citoval odlišné stanovisko k nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 547/2012 o znepokojivom trende neprimeranej ochrany spotrebiteľa.

Odporca 2/ sa domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia. Namietal predovšetkým, že zákonným sudcom na konanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia bol sudca konajúci vo veci sp. zn. 4C/112/2014, ktoré konanie bolo začaté skôr. Navrhovatelia síce podali návrh na nariadenie predbežného opatrenia 11.11.2014, ale náležitosti riadneho návrhu nadobudol až po jeho doplnení dňa 11.12.2014. Návrh na začatie konania vo veci samej bol súdu doručený už 25.11.2014. Ide teda o situáciu, keď po začatí konania vo veci samej bol podaný návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Odvolateľ spochybnil tiež aktívnu vecnú legitimitáciu navrhovateľky 2/, ktorá nie je záložcom, resp. zmluvnou stranou záložnej zmluvy, žiadne záložné právo sa preto voči nej nevykonáva a vykonávať nebude.

Návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vytýkal nedostatočné právne a skutkové odôvodnenie a neosvedčenie potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Samotné rozhodnutie považoval nadväzne za neodôvodnené a arbitrárne vo vzťahu k zákazu predaja zálohu i „akýmkoľvek iným spôsobom“, než na dobrovoľnej dražbe. Pokiaľ sa navrhovatelia vo veci samej domáhajú neplatnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a zároveň žiadajú určiť za neplatnú aj zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam v časti o výkone záložného práva dobrovoľnou dražbou, nemôže byť výkon tohto práva ohrozený alebo sťažený. Platnosť záložnej zmluvy sa pritom rieši ako predbežná otázka v eventúálnom konaní o neplatnosť dražby, preto nie je naliehavý právny záujem na samotnom určení neplatnosti záložnej zmluvy. Z napadnutého rozhodnutia podľa odporcu 2/ tiež nie je zrejmé, v akom zmysle sa súd odvoláva na princíp proporcionality, ak najvyššie justičné orgány (európske i slovenské) prijali zásadné rozhodnutia potvrdzujúce zlučiteľnosť výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby s národným i európskym právom (napr. rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C - 34/13 alebo rozhodnutie PL. ÚS 23/2014).

Odvolateľ upozornil i na nevyhnutnosť rešpektovania princípu legitímnych očakávaní, resp. právnej istoty v súvislosti so zabezpečením jeho pohľadávky zo zmluvy o úvere. Dodal, že dlh navrhovateľov na zameškaných splátkach po lehote splatnosti - v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pohľadávky dňa 19.8.2014 - bol 5.391,48 eur a ich omeškanie s plnením peňažných záväzkov bolo 444 dní.

Navrhovatelia žiadali napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Uviedli, že odvolanie odporcu 1/ by malo byť odmietnuté vzhľadom na nedostatok jeho odôvodnenia. Pokiaľ aj bolo (po uplynutí 15-dňovej odvolacej lehoty) doplnené, toto doplnenie je neúčinné.

Odvolanie odporcu 2/ označili za nedôvodné. Ku dňu podania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia 11.11.2014 neprebiehala žiadne konanie vo veci samej. Hoci dotknutý návrh vykazoval nedostatky, tieto boli následne odstránené postupom podľa § 43 O.s.p.; preto účinky podania návrhu nastali 11.11.2014, nie až po jeho doplnení (R 46/2000). Zdôraznili, že navrhovateľka 2/ je dlžníkom

z úverovej zmluvy, pričom (tvrdené) nesplnenie povinností z tejto zmluvy bolo podkladom pre začatie výkonu záložného práva. Zároveň navrhovateľka 2/ býva v dotknutom rodinnom dome a výkonom záložného práva je priamo a bezprostredne dotknutá, preto musí mať zákonnú možnosť brániť sa proti jeho realizácii. Dôvodom nariadenia predbežného opatrenia je nielen obava z ohrozenia výkonu rozhodnutia, ale aj potreba dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi.

V rozpore s účelom inštitútu predbežného opatrenia - jeho preventívnou funkciou - by bol postup v zmysle tvrdení odvolateľa, teda domáhanie sa až ex post určenia neplatnosti dražby. Odvolateľ prejedukuje rozhodnutie vo veci sp. zn. 4C/112/2014 a spochybňuje výkon daného rozhodnutia ad absurdum, hoci v prípade predaja zálohu na dobrovoľnej dražbe by rozhodnutie o neplatnosti predmetných zmluvných podmienok bolo bez skutočného významu pre navrhovateľov. Predbežným opatrením sa zaisťuje, aby konečné rozhodnutie mohlo mať vôbec reálny význam (Sb. ÚS sv. 24, č. 178, s. 327). Navrhovateľia dodali, že hrozba ujmy nie je odvodzovaná len z abstraktnej možnosti odporcu 2/ (ako záložného veriteľa) uskutočniť výkon záložného práva, ale je preukázaná už jeho konkrétnymi právnymi úkonmi. Podobne, princíp ochrany legálne nadobudnutých práv nie je možné zamieňať so subjektívnym výkladom a predstavou odporcu 2/ o jeho právach.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Odvolanie je nevyhnutné podať v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), vrátane uvedenia konkrétnych dôvodov, ktorými je odvolací súd viazaný (§ 212 ods. 1 O.s.p.). V súdnom prípade odporca 1/ v odvolaní zo dňa 7.1.2015, ktorý bol zároveň posledným dňom odvolacej lehoty, namietal len vo všeobecnosti nesprávne právne posúdenie; viac neuviedol. Svoje odvolanie argumentačne doplnil až po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania. Rešpektujúc rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR sa odvolací súd zaoberal takto (oneskorene) vymedzenými odvolacími dôvodmi.

Pokiaľ odporca 1/ poukazuje na zákonnosť postupu prechádzajúcemu výkonu záložného práva, ako i postupu pri jeho samotnom výkone, tieto skutočnosti sú bez právneho významu, lebo napadnuté rozhodnutie ich nespochybňuje. Je totiž založené na úplne inom právnom základe, a to na pomerovaní spoločenskej hodnoty, ktorú predstavuje ochrana obydlia, vo vzťahu k právu na výkon záložného práva veriteľom. Neobstojí ani námietka odporcu 1/ o „flagrantnej favorizácii“ navrhovateľov, ktorej chýba akákoľvek špecifikácia (tvrdeného) dopadu predbežného opatrenia na práva tohto odvolateľa - realizátora dražby. Následne absentuje i úvaha, v čom by bol takýto dopad významnejší (v zmysle nepriaznivejší) než okresným súdom vymedzený dopad okamžitého výkonu záložného práva na (bytovú) situáciu navrhovateľov. Zo strany odvolateľa tak ide zjavne len o kumuláciu odvolacích dôvodov bez ich vecnej náplne.

Podobne účelovou je argumentácia čiastkovými závermi rozhodovacej činnosti Súdneho dvora EÚ. Podstatou rozhodnutia vo veci C-34/13 je totiž myšlienka, že existencia mimosúdneho výkonu záložného práva v národnom právnom poriadku je akceptovateľná (z hľadiska ochrany práva na bývanie spotrebiteľa) práve a len za okolností, že národný súd disponuje inštitútom predbežného opatrenia umožňujúcim prerušiť/zmariť protiprávny výkon rozhodnutia, resp. zabrániť uplatňovaniu nekalých podmienok. Možno už len dodať, že odlišné stanovisko „prehlasovaného“ sudcu nie je záväzné tak v súdnej veci, ako (napokon) ani vo veci posudzovanej nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 547/2012.

Vo vzťahu k odvolacím tvrdeniam odporcu 2/ krajský súd východiskovo konštatuje nedôvodnosť námietky, v zmysle ktorej o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia mal rozhodovať sudca, ktorý je zákonným sudcom v meritórnom konaní (sp. zn. 4C/112/2014). Postup, ktorý uvádzal odvolateľ, by bol (i v zmysle bodu B.1.1. Rozvrhu práce Okresného súdu Dolný Kubín na rok 2014) namiesto v prípade, že by návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol podaný spolu s návrhom vo veci samej alebo po podaní návrhu vo veci samej; o túto situáciu však v prejednávanom prípade nejde. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia sa považuje za samostatný návrh, ktorému sa prideli samostatná spisová značka spôsobom upraveným v zákone č. 757/2004 Z.z. Na uvedených záveroch nič nemení

ani to, že pôvodne podaný návrh bol neskôr doplnený na výzvu súdu v zmysle § 43 ods. 2 O.s.p., lebo aj podaním takého návrhu na začatie súdneho konania, ktorý má nedostatky vyžadujúce ich odstránenie v zmysle ustanovenia § 43 O.s.p., sa začína súdne konanie s účinkami zachovania procesných aj hmotnoprávných lehôt (R 46/2000).

Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou, že navrhovateľka 2/ nie je aktívne vecne legitimovaná v konaní o nariadenie predmetného predbežného opatrenia. Odhliadnuc od skutočnosti, že je otázna správnosť zápisu vlastníckeho práva len navrhovateľa 1/, pokiaľ bol rodinný dom zakúpený za trvania manželstva zo spoločného úveru manželov, zásadnou (z určujúceho hľadiska) je okolnosť, že výkon záložného práva mimo rámca akýchkoľvek pochybností postihne i právo na bývanie navrhovateľky 2/. Niet preto dôvodu, v danom štádiu neposkytnúť takto dotknutej osobe právnu ochranu nepriznaním aktívnej vecnej legitímácie. Nad bezprostredne nevyhnutný rámec tejto úvahy možno poukázať i na širšie súvislosti, keď návrh (na nariadenie predbežného opatrenia) nemožno hodnotiť ako účelový; naopak navrhovateľa osvedčili ambíciu aktívneho postupu pri (s)plnení svojho dlhu.

Potreba dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi formou predbežného opatrenia je daná (tiež) tým, že odporca 2/ sa domáha výkonu záložného práva v spojitosti s uspokojením jeho pohľadávky, ktorej mimoriadnu splatnosť vyhlásil, pričom je napadnutá platnosť predmetného vyhlásenia, ako aj platnosť ustanovenia Všeobecných obchodných podmienok, podľa ktorého malo k nemu dôjsť. Zároveň je spochybňovaná taktiež platnosť samotnej záložnej zmluvy v časti výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou.

Obmedzenie odporcu 2/ realizovať výkon záložného práva sa má vzťahovať nielen na dobrovoľnú dražbu, ale aj ostatné spôsoby jeho výkonu. Ak je vo veci samej spochybňovaná platnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pohľadávky (úveru), v dôsledku ktorej splatnosti mohol odporca 2/ začať s výkonom záložného práva, je spochybňovaná opodstatnenosť výkonu záložného práva ako celku, čo zahŕňa všetky spôsoby jeho výkonu. Inými slovami, zvolené vymedzenie dôvodne vyjadruje všeobecný zákaz realizácie výkonu záložného práva ohľadne dotknutých nehnuteľností.

Už okresný súd správne zohľadnil, že navrhovateľa v jednej z nehnuteľností majú svoje bydlisko a výkon záložného práva predajom dotknutých nehnuteľností by mohol spôsobiť citeľný zásah do ich práv a oprávnených záujmov. Na druhej strane, postavenie odporcu 2/ ako záložného veriteľa sa v zásade nijako nezhorší, lebo jeho pohľadávka zostáva naďalej zabezpečená záložným právom.

Neobstojí ani odvolacia námietka, že otázka ne/platnosti záložnej zmluvy sa má riešiť/ rieši ako predbežná v eventúálnom konaní o neplatnosť dražby. Uvedená, inak správna úvaha, by bola namieste, ak by už dražba bola realizovaná. Nikomu však nemožno uprieť právo domáhať sa ochrany svojich práv preventívne; napríklad návrhom na nariadenie predbežného opatrenia v súvislosti s určením čiastočnej neplatnosti záložnej zmluvy (čo je prípad súdnej veci).

Argumentácia legitímnymi očakávaniami ilustruje nepochopenie (eventuálne vedomé prehliadanie) širšieho kontextu predmetného princípu. Ako správne poznamenali navrhovateľa, odvolateľ si tento inštitút mylí s (neexistujúcim) právom na úspech v súdnom spore. Predbežné opatrenie sa nedotýka vecného nároku odporcu 2/ z úverovej zmluvy (v zmysle jeho konečného nepriznania), s ktorým nárokom tento spája svoje legitímne očakávania. Zároveň nemožno legitímne očakávania spájať s akýmkoľvek - podľa subjektívneho presvedčenia správne uplatneným nárokom - ale len s nárokom uplatneným dôvodne. V okolnostiach prejednávanej veci bude táto dôvodnosť (okrem iného z hľadiska spotrebiteľského práva) predmetom až meritórneho posúdenia.

Vôbec tiež nebola deklarovaná apriórna neprípustnosť výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby, jeho nezlučiteľnosť s národným alebo európskym právom, ktorý záver sa odvolateľ snaží „podsúvať“ napadnutému rozhodnutiu. Obdobne z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva záver, že by nenariadením predbežného opatrenia mal/mohol byť ohrozený výkon rozhodnutia vo veci samej; preto (tiež) uvedená námietka je bezpredmetná. Odvolací súd len pre úplnosť dodáva, že účelom

nariadenia predbežného opatrenia môže byť i dočasná úprava pomerov účastníkov, čo zodpovedá okolnostiam súdnej veci.

Z uvedeného vyplýva, že argumentácia odvolateľov bola neopodstatnená, preto krajský súd napadnuté rozhodnutie potvrdil. O trovách aktuálneho odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v rámci konania vo veci samej (§ 145 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.